

МСФО 2 „Плащания базирани върху акции” е един сравнително нов счетоводен стандарт, който се прилага от началото на 2005 година.

По смисъла на МСФО 2 плащане, базирано на акции е сделка, при която предприятието получава или придобива стоки или услуги или като възнаграждение за своите капиталови инструменти, или чрез възникване на пасиви за суми, основана на цената на акциите на предприятието или на други негови капиталови инструменти.

Причината за неговата поява е все по-разширяващата се практика за предоставяне на акции или опции върху акции под формат на възнаграждения на управленския персонал на предприятието или други наети лица, както и за плащане на доставчици или трети лица за извършените професионални услуги. По смисъла на стандарта, плащането базирано на акции е сделка, при която предприятието придобива стоки или услуги, основани на цената на акциите на предприятието или на други негови капиталови инструменти. Основната цел на стандарта е да се регламентира счетоводното третиране на сделки, при които плащането се извършва или чрез издаване на собствени капиталови инструменти от предприятието (акции, опции върху акции и др.) или чрез парични средства, чиито размер се определя на базата на справедливата стойност на собствените капиталови инструменти на предприятието.

Плащанията, базирани на акции се свързват с три типа операции:

- Сделки за покупка на стоки или услуги, плащането по които се извършва чрез издаването на собствени капиталови инструменти (акции или опции за придобиване на акции);

- Сделки за покупка на стоки или услуги, чиято стойност се определя на база на акциите на предприятието-емитент или други негови собствени капиталови инструменти. За разлика от горния тип операция, при този плащането се извършва не чрез акции или опции, а в пари, обаче задължението се оценява на база на цена на акция.

- Комбинация между първите два вида – трябва да се избере начина, по който ще се изпълни задължението – с акции или с пари. Счетоводното отчитане зависи от това на кого принадлежи избора – на доставчика или емитента.

Може да се каже, че стандартът регламентира счетоводното третиране и представянето във финансовите отчети на планове за покупка на акции от персонала, планове за опции върху акции, и планове, при които издаването на акции или на права върху акции може да зависи от пазарни или несвързани с пазара условия.

Настояща курсова работа е изготвена с цел да се изследват плановете за плащания, базирани на акции в компании от различни страни, прилагащи различни счетоводни нормативни бази. По – конкретно в американската компания „Моторола”, европейската – „Нокия” и японската „Никон”.

The image shows the Nokia logo in a bold, blue, sans-serif font. The letters are spaced out and have a slight shadow effect.

Nokia Corporation е публично дружество с ограничена отговорност, учредено съгласно законите на Република Финландия.

По време на своята 147-годишна история, Nokia еволюира драстично, от производител на хартия, се превърна в световен лидер в областта на мобилните комуникации. Днес, Nokia носи мобилни продукти и услуги на повече от един милиард души. Нокиа е един от световните лидери в областта на мобилните комуникационни технологии, водещ доставчик в областта на мобилните, фиксирани широколентови и IP-мрежи. Най-известна е със своите мобилни телефони и смартфони. За последните 10 години на световния пазар на мобилните телефони Нокиа държи пазарен дял в размер на приблизително 35 %.

За начало на историята на компанията се смята 1865 г., когато минният инженер Фредрик Идестам основава в Тампере, югозападна Финландия, малка хартиена фабрика. През 1871 г. фирмата му се преименува на Nokia Ab.

От началото на 1980-те години Nokia започва активно да развива разработването и производството на електроника, за което съдейства купуването на ред електронни компании. През 1987 г. основен бизнес на компанията става битовата електроника, като в частност Nokia става третият по големина производител на телевизори в Европа. В края на 1980-те Nokia изпада в кризисно състояние, за което спомага общият спад на световната икономика.

През август 1992 г. ръководителят на Nokia, една от най-големите, но почти неизвестни извън страната финландски компании взема решение: да не се разпиляват усилията на корпорацията в почти десет направления (главните от които били производство на целулозно-хартиени и каучукови технически изделия), а да се съсредоточат всички ресурси в две производства — телекомуникации и мобилни телефони. Резултатите от тази промяна са известни. Компания става лидер на световния пазар за оборудване за клетъчни мрежи, нейното име трайно навлиза в десетката на най-популярните търговски марки, а нейният президент Йорма Оллила става национален герой на Финландия и един от най-известните топ-мениджъри в света.

През 1992 г. произвежда своя първи мобилен GSM-телефон Nokia 1011, а през 1998 г. компанията става вече лидер в производството на мобилни телефони.

През юни 2006 г. Nokia и Siemens решават да обединят своите отдели за производство на телекомуникационно оборудване в нова компания — Nokia Siemens Networks.

Компенсации въз основа на акции (Share-based Compensation)

Компанията предлага три вида компенсации, базирани на акции, които да се раздават на служителите: акции върху опции, акции за изпълнение (performance shares) и ограничени акции (restricted shares). Предоставения трудов стаж от служителите и съответното увеличение на собствения капитал, се измерват чрез съотнасянето им към справедливата стойност на капиталовите инструменти, считано от датата на даряване, изключвайки въздействието на всички непазарни условия на придобиване. Непазарните условия за придобиване, приложени към акциите за изпълнение (performance shares) са включени в предполагаемите брой акции, които служителите в крайна сметка ще получат. Компанията редовно прави преглед на направените предположения и когато е необходимо ревизира (променя) прогнозата си за размера на акциите за изпълнение (performance shares), които се очаква да бъдат раздадени на служителите. Компенсациите, базирани на акции се представят като разходи в отчета за приходите, през периода на предоставяне на услугите (трудова стаж). Отделният период на придобиване се определя за всяко тримесечие за повечето от опциите върху акции. Когато са упражнени опции върху акции, получените нетни постъпления от всяка сделка се приспадат от премията за емитиране на акциите и от резерва на инвестирания неограничен капитал.

Компанията има различни схеми за предоставяне на компенсации, базирани на акции. Получените услуги от персонала (труд) и съответстващото им увеличение на капитала се измерват чрез справедливата стойност на капиталовите инструменти на датата на даряване, изключвайки непазарните условия за придобиване. Справедлива стойност на опции за акции се оценява с помощта на модела Black - Scholes на датата на даряване, въз основа на определени предположения. Очаквания живот на опции за акции се оценява при съблюдаване на поведението на притежателите на опциите и действителните условия на плановете за опции върху акции, като се има в предвид, че предполагаемата очаквана променливост се е определила чрез позоваване на косвените предполагаеми налични опции върху акции на пазара и положителния исторически опит от променливостта. Тези променливи правят оценката на справедливата стойност на опции върху акции трудна. Непазарни условия за придобиване, приложени за акциите за изпълнение (performance shares), са включени към предположенията за броя на акциите, които служителите в крайна сметка ще получат, съотнесени с прогнозите за продажба или печалба на акция (sales and earnings per share).

Компанията редовно прави преглед на направените предположения и преразглежда оценките на броя на акциите за изпълнение (performance shares), които се очаква да бъдат уредени, когато това стане необходимо. На датата на даряване броят на предоставените акции за изпълнение (performance shares), които следва да бъдат уредени, се очаква да бъдат два пъти от определения праг. Всякакви последващи промени в оценките на броя на акциите за изпълнение (performance shares), които се очаква да бъдат уредени, може да увеличи или да намали общата сума на разходите за компенсации. Такова увеличение или намаление коригира разходите за компенсация от предишния период в периода за преглед на кумулативната база на неупражнените акции за изпълнение (performance shares), за които разходите за компенсация са били отразени вече в отчета за приходи и разходи и за последващите периоди за неупражнените акции за изпълнение (performance shares), за които разходите за компенсация все още не са признати в ОПР.

Значителните разлики от активността на упражняване правото на опциите от служителите, поведението на капиталовия пазар, прогнозите на компанията и реалните нетни продажби и печалби за една акция (net sales and earnings per share) , могат съществено да повлияят на бъдещите разходи. Получава се така, че ако в крайна сметка някой служител получи възнаграждение, базирано на акции, то може да не отговаря на разхода обявен от Компанията.

Компанията има няколко капиталово базирани програми за стимулиране на служителите. Програмите включват плановете за акции за изпълнение (performance share), плановете за опции върху акции (stock option plans) и плановете за ограничени акции (restricted share plans). В тези програми участват както изпълнителните директори, така и служителите. Раздаването на награди от капитала на предприятието за стимулирането на персонала зависи от определени условия, които поставя компанията. Такива условия са: работника или служителя да продължи да работи в компанията без прекъсване за определен брой години, както и достигането на определена производителност и други условия определени в съответните плановете.

Разходите за стимулиращи компенсации от капитала възлизат на EUR 18 млн. за 2011 год (EUR 47 млн. за 2010 и EUR 16 млн. за 2009 година).

Опции върху акции

През 2011 г. компанията предлага три основни плана за опции върху акции „Stock Option Plan 2005”, „Stock option plan 2007” и “Stock option plan 2011”, всяка от които,